

Asia: VN/3882/2021

Lausuntopyyntö kansallista tieliikenteen päästökauppaa koskevasta arviomuistiolounnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleinen lausunto arviomuistiolounnoksesta

Voitte tässä lausua yleisesti arviomuistiolounnoksesta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry kiittää liikenne- ja viestintäministeriötä mahdollisuudesta antaa lausunto ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Pääministeri Marinin vuoden 2019 hallitusohjelmassa tavoitteeksi on kirjattu päästövähennystoimien toteuttaminen sosiaalisesti ja alueellisesti oikeudenmukaisesti.

Kuten arviomuistiolounnoksessa on todettu, maaseudulla ja kaupunkien kehysalueilla asuvilla kotitalouksilla on suurimmat ajosuoritteet ja päästöt, ja tästä johtuen myös suurimmat lisäkustannukset polttoaineen hinnan noustessa. Näillä alueilla yksityisautoilulle on olemassa vähemmän vaihtoehtoja kuin kaupunkialueilla, joilla joukkoliikenne ja kevyt liikenne ovat useammin relevantti vaihtoehto.

Kotitalouksien lisäksi polttoaineiden hintojen nousu vaikuttaa myös yritysten kustannuksiin. Päästökaupan yritysvaikutukset ovat muistiolounnoksessa esiteltyssä taustaselvityksessä arvioitu varsin maltillisiksi. Maltilliset vaikutusarviot voivat johtua valitusta talusteoreettisesta tarkastelutavasta. Empiirinen tarkastelu olisi todennäköisesti tuottanut toisenlaisia tuloksia. Selvityksessä polttoaineiden hinnannousun vaikutukset ovat eri skenaarioissa todettu kohdistuvan vahvasti alkutuotannon yrityksiin. Yritysten mahdollisuudet siirtää kustannukset eteenpäin omassa arvoketjussaan vaihtelevat toimialoittain. Elintarvikeketjussa ruuan tuotannon kustannusten nousu on viime vuosikymmeninä pääasiassa jäänyt maatalousyrittäjien kannettavaksi. Selvityksessä esitetty näkemys, että kustannusten nousu olisi siirrettävissä eteenpäin myytäessä kotimaan markkinoille, on siten tilastoaineistojen perusteella vahvasti kyseenalaistettavissa.

Arviomuistioluonnoksessa on tarkasteltu useita vaihtoehtoja, miten kompensaatioiden avulla voidaan tukea siirtymästä aiheutuvia taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Käytännössä kompensaatioiden oikeudenmukainen kohdentaminen kotitalouksille, yrityksille ja alueille on monesta syystä erittäin haastavaa, kuten selvityksessäkin on todettu.

Mikäli päädyttäisiin kansalliseen liikenteen päästökauppajärjestelmän käyttöönottoon, siitä aiheutuisi merkittäviä kompensaatiotarpeita maaseutualueiden kotitalouksille ja yrityksille. Liikkumistarpeiden säilyessä ennallaan päästökauppajärjestelmä olisi enemmänkin fiskaalinen, ilman tavoiteltavia ilmastovaikutuksia. Tarvittavien kompensaatioiden rahoituksen analyysi on jäänyt vähäiseksi tilanteessa, jossa siirtymä puhtaampiin käyttövoimiin kaventaa verokertymiä.

MTK toteaa luonnokseen tutustuttuaan näkemyksensä, että tieliikenteen kansallisen päästökauppajärjestelmän luominen ei ole kannatettava ratkaisu. Edellä esitettyjen huomioiden lisäksi yksityiskohtaisia perusteluja on kirjattu elinkeinoelämän järjestöjen yhteiseen lausuntoon.

Asian tausta ja valmistelu sekä nykytila ja sen arviointi

Voitte tässä lausua arviomuistion luvuista 1 ja 2

-

Päästökauppajärjestelmä päästövähennyskeinona

Voitte tässä lausua luvusta 3

-

Tieliikenteen päästökaupan toteutuksen vaihtoehdot

Voitte tässä lausua luvusta 4 (mm. päästökaupan toteutusvaihtoehdoista, toteuttamiskustannuksista (myös muista kuin viranomaisten hallinnollisista kustannuksista), seurannan, raportoinnin ja todentamisen järjestämisestä.)

-

Päästökaupan vaikutukset

Voitte tässä lausua luvuista 5.1.-5.5.

-

Kompensaatiot ja yhteenveto vaikutuksista ja kompensaatioista

Voitte tässä lausua luvuista 5.6. ja 5.7. (Lausunnonantajia pyydetään ottamaan kantaa muistion kompensaatiomalleihin sekä esittämään mahdollisia muita näkemyksiä kompensaatioiden tarpeellisuudesta ja vaihtoehtoisista toteutamistavoista.)

-

Yhteenveto ja johtopäätökset

Voitte tässä lausua luvusta 6.

-

Lasseikki Markus
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y.